

ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต ในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

The Satisfaction with the Management of Environment Conducive to Learning in the Farm for Students in Agricultural and Environment Education Program

รวี จุฑตฤกษ์^{1*}, วราภรณ์ แยมทิม¹, จุฑาทิพย์ ถาวรรัตน์¹, สุภาสิณี นุ่มเนียม¹,
ณัฐพล สุขสมบัติ², อีสริยา จอมพงษ์รัตน์², กนกอร ผิวทองงาม², ขวัญเรือน กุลแพะ²,
จิรารัตน์ แพทย์นาดี², ลัยลาศ แซ่เจียว², อรพรรณ นาคหนู², และศรัณยู ลิ้มเนาวรัตน์²

Ravee Chudasring^{1*}, Varaporn Yamtim¹, Chutatip Tawomratana¹, Supharsinee Numniam¹,
Nuttapon Suksombat², Issariya Chomphongruen², Kanok-orn Phewtongngam², Kwanrean Kulpaee²,
Chirarat Phatnadee², Lailas Sae-Chew², Oraphan Narknuch², and Sarunyu Limnaowarat²

(วันรับบทความ : 17 กุมภาพันธ์ 2564/วันแก้ไขบทความ : 9 เมษายน 2564/วันตอบรับบทความ : 26 เมษายน 2564)

(Received Date: February 17th, 2021, Revised Date : April 9th, 2021, Accepted Date : April 26th, 2021)

บทคัดย่อ

การจัดองค์ประกอบสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ดีส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตให้พัฒนาตนไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งเป้าหมายไว้ได้ การวิจัยเชิงสำรวจนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมชั้นปีที่ 1 – 4 จำนวน 158 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามสภาพแวดล้อม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภูมิทัศน์ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านความปลอดภัย 4) ด้านการเรียนการสอน และ 5) ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 1.67$) รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 1.04$) ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารและสถานที่ และ ด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, 3.91 , และ 3.86 , $SD = 0.81$, 0.68 , และ 0.09 ตามลำดับ) ทั้งนี้ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการของนิสิตต่อไป

คำสำคัญ : การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้, เกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

¹ ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

*ผู้ติดต่อหลัก E-mail: fedurvs@ku.ac.th

¹ Department of Human and Community Resource Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom Province

, *Corresponding Author, E-mail: fedurvs@ku.ac.th

² นิสิตชั้นปีที่ 4 ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

² Department of Human and Community Resource Development, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus, Nakhon Pathom Province

Abstract

Good management of the educational environment conduces to students' learning and enables them to develop themselves towards the goals set by the educational institution. The objective of this survey research was to investigate the level of satisfaction with the management of the environment conducive to learning in the farm among Agricultural and Environmental Education students. The sample was selected using stratified random sampling to include 158 undergraduate students in the Agricultural and Environmental Education program. The instruments used were questionnaires on five environmental aspects including 1) landscape 2) buildings 3) safety 4) learning and instructions and 5) interpersonal interaction. Data were analyzed using descriptive statistics comprising percentage, mean, and standard deviation.

The result revealed that the students' overall satisfaction with environmental management was at a high level. When considering each aspect, the satisfaction with interpersonal interaction was at the highest level ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 1.67$), followed by learning and instructions at the highest level ($\bar{X} = 4.25$, $SD = 1.04$), and landscape, buildings, and safety at the high level ($\bar{X} = 4.16$, 3.91 , and 3.86 ; $SD = 0.81$, 0.68 , and 0.09 , respectively). The findings of this research can be used as a guideline for setting up an environment that is conducive to learning as well as improving it to meet the needs of the students.

Keyword : the management of environment conducive to learning, Agricultural and Environmental Education

บทนำ

การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ คือ การจัดองค์ประกอบภายในสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งที่เป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน รวมทั้งความเป็นระเบียบ ความสะอาด อาคารของสถานที่ การจัดอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา สามารถพัฒนาตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษานั้น ๆ กำหนด การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านบรรยากาศการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่ดีมีความปลอดภัยทั้งทางกายภาพและทางวิชาการ (พิมพันธ์ เตชะคุปต์, 2558)

จากหลักการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ดังกล่าว การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ นิสิตเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนผสมกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง การปลูกฝังความรักในสาขาวิชาที่เรียน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างบรรยากาศแห่งความรักความสามัคคีในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นฐาน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นิสิตเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

การจัดสภาพแวดล้อมในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการที่ดีโดยจัดสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เนื่องจากส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทาง

ลบ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในสภาพแวดล้อม 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน
ภูมิทัศน์ ด้านอาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล โดย
การจัดสภาพแวดล้อมด้านภูมิทัศน์ ประกอบด้วย การตกแต่งบริเวณการจัดวางอาคาร พื้นที่กิจกรรม การจัด
สวนหย่อมให้ดูสวยงามเป็นระเบียบ การจัดทางระบายน้ำ การปลูกต้นไม้ และการรักษาต้นไม้ การจัด
สภาพแวดล้อมด้านอาคารและสถานที่ ประกอบด้วย สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องเรียน อาคาร
ประกอบ เช่น โรงเห็ด ห้องเก็บของ บ้านใต้ทางเดิน แผนควบคุมการตรวจสอบอาคารในฟาร์ม การจัด
สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย ป้ายส่งเสริมให้ความรู้ การสาธิตการใช้อุปกรณ์ การติดตั้ง
อุปกรณ์เครื่องใช้เครื่องป้องกันอันตราย เช่น ถังดับเพลิง ถังรองวงจรปิด ระบบไฟฟ้า เซฟตี้คัท สัญญาณกริ่ง ที่
เก็บสารเคมีและของมีคมให้เป็นสัดส่วน รวมถึงการจัดติดตั้งกล่องใส่ยาไว้ตามอาคารต่าง ๆ เพื่อใช้เมื่อเกิดเหตุ
ฉุกเฉิน และการใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย
หลักสูตร เนื้อหา สื่อการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและ
ประเมินผล และการจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับ
อาจารย์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับนิสิต เพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรที่
ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกร่าเริงพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ สบายใจ ส่งผลถึงความรู้สึกร่าเริงทางจิตวิทยา นำไปสู่ประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลการเรียนรู้ของนิสิตได้

ดังนั้น ผู้วิจัยนำแนวคิดและผลวิจัยดังกล่าวมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษาได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านภูมิทัศน์
ด้านอาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยแต่ละ
ด้านมีความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์ม นิสิตสาขาเกษตรและ
สิ่งแวดล้อมศึกษาให้เกิดคุณภาพ ผลการศึกษาความพึงพอใจที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ภาควิชาการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ สามารถนำไปพิจารณาเป็นแนวทางในการ
ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในฟาร์มให้ดียิ่งขึ้น และนำสิ่งที่บกพร่องไปปรับปรุงเพื่อให้
ตรงกับความต้องการของนิสิตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์ม นิสิต
สาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์ม นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านภูมิทัศน์ ด้าน
อาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตามแนวคิด
ของจุกุทาร์ดีน ทองทิพย์ (2549)

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ชั้นปีที่
1-4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 จำนวน 251 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยนี้ ครอบคลุมการเรียนภาคต้น ปีการศึกษา 2562
ของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม ถึง 31 ตุลาคม 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 58 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 86 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 47 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 60 คน ทั้งหมด 251 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 ภาคต้น ปีการศึกษา 2562 ประกอบด้วย นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 36 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 54 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 38 คน รวม 158 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และความคลาดเคลื่อน 5 %

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยพิจารณากรอบแนวคิดซึ่งกำหนดตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นแบบสอบถามทั้งคำถามปลายปิด (Close-ended Question) และแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี ลักษณะของคำถามเป็นแบบสอบถามคำถามปลายปิดแบบเลือกคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 คือ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ในด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ลักษณะของคำถาม เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน 158 ชุด ไปให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 158 ชุด นำมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำมาใช้ได้ จำนวน 158 ชุด แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

คะแนน 4.20 – 5.00	หมายความว่า	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
คะแนน 3.40 – 4.19	หมายความว่า	มีความพึงพอใจในระดับมาก
คะแนน 2.60 – 3.39	หมายความว่า	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
คะแนน 1.80 – 2.59	หมายความว่า	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
คะแนน 1.00 - 1.79	หมายความว่า	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 73.40) เพศชาย (ร้อยละ 26.60) อายุที่มีจำนวนนิสิตมากที่สุดคือ 20 ปี รองลงมาคือ 22 19 และ 21 ปี (ร้อยละ 34.20 24.00 22.80 และ 19.00 ปี ตามลำดับ) ระดับชั้นปีที่มากที่สุด คือ ชั้นปีที่ 2 รองลงมาคือชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 34.20 24.00 22.80 และ 19.00 ตามลำดับ) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

n = 158		
ลักษณะข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	42	26.60
หญิง	116	73.40
รวม	158	100.00
อายุ		
19 ปี	36	22.80
20 ปี	54	34.20
21 ปี	30	19.00
22 ปี	38	24.00
รวม	158	100.00
ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	36	22.80
ชั้นปีที่ 2	54	34.20
ชั้นปีที่ 3	30	19.00
ชั้นปีที่ 4	38	24.00
รวม	158	100.00

ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีความพึงพอใจมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.67) รองลงมาคือ ด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.04) ด้านอาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย และด้านภูมิทัศน์ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16 3.91 และ 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 0.68 และ 0.09 ตามลำดับ) แสดงดังตารางที่ 2 - 6

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านภูมิทัศน์

n = 158

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1.ภายในฟาร์มมีการจัดให้ดูสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อยสบายตา	3.91	0.69	มาก
2. ภายในฟาร์มมีที่พักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ สวนหย่อม ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา ม้านั่ง	3.81	0.85	มาก
3. ภายในฟาร์มมีการสร้างอาคารให้เหมาะสมกับหน้าที่สวยงาม สะดวก สบายและใช้ประโยชน์ได้	4.29	0.71	มากที่สุด
4. สภาพบริเวณภายในฟาร์ม มีความร่มรื่น สะอาดสวยงาม น่าดู น่าเรียน	4.10	0.73	มาก
5. สิ่งต่าง ๆ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ มีการจัดให้เกิดความสะอาดเรียบร้อยดูสบายตา	3.87	0.77	มาก
6. ภายในฟาร์มมีการจัดทางระบายน้ำที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพื้นที่น้ำขัง ท่อระบายน้ำมีฝาปิด	3.74	0.79	มาก
7. ภายในฟาร์มมีการจัดพื้นที่กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม	3.92	0.79	มาก
8. ภายในฟาร์มมีการดูแลรักษาต้นไม้ และบ่อน้ำ	4.13	0.78	มาก
9. ภายในฟาร์มมีการปลูกต้นไม้เป็นระเบียบ เป็นสัดส่วน มองดูแล้วปลอดภัย	4.17	0.67	มาก
10. ภายในฟาร์มมีถังขยะแบบฝาปิด และแยกประเภทขยะวางไว้ตามจุดต่างๆ	2.66	1.35	ปานกลาง
รวม	3.86	0.81	มาก

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตร
และสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านภูมิทัศน์

n = 158

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. จัดบริเวณอาคารเรียน อาคารประกอบ เช่น ห้องเก็บ ของ โรงเห็ด ให้มีความแข็งแรง และมีแสงสว่าง เพียงพอ	3.92	0.70	มาก
2. บริเวณภายในฟาร์มนิสิตมีที่นั่งพักผ่อนที่เพียงพอ	3.84	0.80	มาก
3. ห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ที่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต	4.31	0.73	มากที่สุด
4. ห้องปฏิบัติการมีความสะอาดและเป็นระเบียบ	4.33	0.64	มากที่สุด
5. ห้องปฏิบัติการมีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และสื่อที่ เอื้อต่อการเรียนรู้	4.24	0.64	มากที่สุด
6. มีการจัดการห้องเรียน และห้องปฏิบัติการที่ เหมาะสมตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม	4.27	0.64	มากที่สุด
7. มีการจัดทำอาคารเรียน อาคารสถานที่ พร้อม สำหรับการใช้งาน	4.27	0.65	มากที่สุด
8. ห้องเรียนโดยภาพรวมปราศจากสิ่งรบกวน เช่น กลิ่น เสียง ควัน	4.19	0.75	มาก
9. ภายในฟาร์มนิสิตมีการทำประตู บันได ทางเดิน ที่ เหมาะสมแก่นิสิต	4.21	0.71	มากที่สุด
10. ภายในฟาร์มมีการจัดทำแผนควบคุมการตรวจสอบ อาคารอย่างเหมาะสม	4.09	0.71	มาก
รวม	4.16	0.70	มาก

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตร
และสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านความปลอดภัย

n = 158

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. ในฟาร์มมีป้ายส่งเสริมการให้ความรู้แก่นิสิตในเรื่อง ข้อควรระวังการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการทำงาน	3.86	0.81	มาก
2. อาจารย์มีการสาธิตวิธีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการทำงาน	4.11	0.71	มาก
3. ภายในฟาร์มมีห้องเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบและสะดวกต่อการหยิบใช้งาน	3.88	0.87	มาก
4. ภายในฟาร์มมีระบบป้องกัน เซฟตี้คัท หรือตัวตัด กระแสไฟฟ้าเมื่อเกิดไฟรั่ว ไฟช็อต	3.99	0.76	มาก
5. ภายในฟาร์มมีระบบสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง เพื่อ เตือนความไม่ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน	3.61	1.03	มาก
6. ภายในฟาร์มมีระบบไฟฟ้า แสงสว่างภายใน-นอก อาคารสถานที่เพียงพอ	3.77	0.85	มาก
7. ภายในฟาร์มมีระบบไฟฟ้าสำรอง ภายใน-นอก อาคาร ที่พร้อมใช้เมื่อเกิดเหตุไฟฟ้าขัดข้อง	3.95	0.90	มาก
8. ภายในฟาร์มมีกล้องวงจรปิดในการตรวจดูความ ปลอดภัย ตลอด 24 ชั่วโมง	4.35	0.79	มากที่สุด
9. ภายในฟาร์มใช้มาตรการป้องกันความปลอดภัย และแนวปฏิบัติร่วมกันสำหรับนิสิต เช่น การใช้ถัง ดับเพลิงเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้	3.84	0.91	มาก
10. ภายในฟาร์มมีกล่องยารักษาโรค อุปกรณ์การทำ แผล การปฐมพยาบาลเบื้องต้น อยู่ตามอาคารต่างๆ อย่างเพียงพอ	3.76	0.85	มาก
รวม	3.91	0.84	มาก

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตร
และสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการเรียนการสอน

n = 158

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. มีสื่อการเรียนการสอนเพียงพอที่จะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตำราเรียน อุปกรณ์ทำงานฟาร์ม	4.11	0.64	มาก
2. อาจารย์มีการสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนิสิต	4.24	0.72	มากที่สุด
3. มีการจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนิสิต	4.22	0.67	มากที่สุด
4. มีกิจกรรมเสริม เช่น การจัดอบรม smart farmer เพื่อพัฒนานิสิตทางด้านจิตใจและสติปัญญา	4.08	0.78	มาก
5. มีการสอดแทรกคุณธรรมในระหว่างจัดการเรียนการสอน	4.20	0.67	มากที่สุด
6. มีการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนของผู้สอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน	4.18	0.71	มาก
7. มีการจัดกิจกรรมให้นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การไปดูฟาร์มไก่ หมู วัว และฟาร์มกล้วยไม้	4.40	0.70	มากที่สุด
8. มีกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.37	0.62	มากที่สุด
9. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน	4.42	0.65	มากที่สุด
10. มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน	4.29	0.66	มากที่สุด
รวม	4.25	0.68	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตร
และสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

n = 158

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
5.1 คณะกรรมการบริหารฟาร์มมีการวางแผนงานให้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ฟาร์ม	4.37	0.81	มากที่สุด
5.2 อาจารย์ให้คำปรึกษาเมื่อนิสิตมีข้อซักถามหรือข้อ สงสัยในการทำงานต่างๆ	4.34	0.66	มากที่สุด
5.3 อาจารย์ผู้สอนมีความพร้อมในการสอนและเป็น กันเองกับนิสิต	4.33	0.74	มากที่สุด
5.4 อาจารย์ผู้สอนใช้น้ำเสียงและคำพูดที่นุ่มนวล อ่อนหวานกับนิสิต	4.34	0.66	มากที่สุด
5.5 ภาควิชาการพัฒนาศูนย์บริการมนุษย์และชุมชนมี กิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างนิสิตกับ อาจารย์ เช่น พิธีไหว้ครู พิธีบายศรี	4.42	0.70	มากที่สุด
5.6 นิสิตมีการดำเนินการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำ กิจกรรมต่างๆ ในฟาร์มนิสิต	4.21	0.72	มากที่สุด
5.7 อาจารย์มีกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการทำงาน เป็นกลุ่มของนิสิต	4.32	0.70	มากที่สุด
5.8 อาจารย์ผู้สอนยิ้มแย้มแจ่มใสสร้างบรรยากาศในชั้น เรียนส่งผลให้นิสิตเรียนอย่างมีความสุข	4.37	0.66	มากที่สุด
5.9 อาจารย์มีกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตมีความรัก ความ สามัคคีระหว่างนิสิตในภาควิชาการพัฒนาศูนย์บริการ มนุษย์และชุมชน เช่น กิจกรรมบวมฟาร์ม	4.40	0.68	มากที่สุด
5.10 นิสิตมีการยอมรับและต่อกันระหว่างนิสิต ด้วยกัน	4.18	0.83	มาก
รวม	4.32	0.71	มากที่สุด

**ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขา
เกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยจำแนกตามเพศ และชั้นปีที่ศึกษา**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิต
ภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาจำแนกตามเพศ พบว่า ทั้งนิสิตเพศชายและเพศหญิงมี
ความพึงพอใจในระดับมาก โดยนิสิตเพศหญิงมีความพึงพอใจในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.13 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน 0.49) และนิสิตเพศชายมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47) แสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาจำแนกตามเพศ

n = 158

เพศ	ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จำแนกตามเพศ				
	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	4.13	0.49	มาก	42	26.60
หญิง	4.09	0.47	มาก	116	73.40
รวม	4.10	0.47	มาก	158	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่าระดับชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (มีค่าเฉลี่ย 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.13 3.96 และ 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 0.44 และ 0.41 ตามลำดับ) แสดงดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตร และสิ่งแวดล้อมศึกษาจำแนกตามระดับชั้นปี

n = 158

ระดับชั้นปี	ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จำแนกตามระดับชั้นปี				
	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	4.13	0.44	มาก	36	22.80
ชั้นปีที่ 2	4.28	0.50	มากที่สุด	54	34.20
ชั้นปีที่ 3	3.95	0.41	มาก	30	19.00
ชั้นปีที่ 4	3.96	0.45	มาก	38	24.00
รวม	4.10	0.47	มาก	158	100.00

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

นิสิตกลุ่มตัวอย่างในสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 20 ปี มากที่สุด รองลงมา คือ 22 ปี 19 ปี และ 21 ปี ระดับชั้นปีที่มากที่สุด คือ ชั้นปีที่ 2 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 4 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3

ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิต สาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านภูมิทัศน์ ด้านอาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการเรียนการสอน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชาย และเพศหญิงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด นิสิตชั้นปีที่ 1 นิสิตชั้นปีที่ 3 และนิสิตชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของนิสิตในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารและสถานที่ ด้านความปลอดภัย และด้านภูมิทัศน์

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนิสิตภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านภูมิทัศน์ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ภายในฟาร์มมีการสร้างอาคารให้เหมาะสมกับหน้าที่ สวยงาม สะดวกสบายและใช้ประโยชน์ได้ ภายในฟาร์มมีการปลูกต้นไม้เป็นระเบียบ เป็นสัดส่วนมองดูแล้วปลอดภัย และภายในฟาร์มมีการดูแลรักษาต้นไม้และบ่อน้ำเป็นอย่างดี ทั้งนี้เป็นเพราะทางภาควิชาการพัฒนามนุษย์และชุมชนให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศภายในฟาร์มให้มีความสวยงาม ปลอดภัย ส่งผลให้ความพึงพอใจ ด้านภูมิทัศน์โดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับนรา สมประสงค์และคณะ (2546) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน เช่น ระบบไฟให้แสงสว่าง ระบบให้น้ำต้นไม้ ระบบระบายน้ำ ระบบอำนวยความสะดวก เช่น ม้านั่ง ทางลาดสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว มีราวจับและพื้นผิวสัมผัสกันลื่น สภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรมบรรยากาศแห่งความประทับใจที่ดีต่อผู้พบเห็นและเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้ อย่างไรก็ตาม นิสิตมีความพึงพอใจเรื่องภายในฟาร์มมีถังขยะแบบฝาปิดและแยกประเภทขยะวางไว้ตามจุดต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสมควรนำสิ่งที่บกพร่องไปปรับปรุงโดยเพิ่มจำนวนถังขยะแบบฝาปิดและแยกประเภทขยะตามจุดต่าง ๆ ให้มากขึ้น

ด้านอาคารและสถานที่ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ห้องปฏิบัติการมีความสะอาดและเป็นระเบียบ ห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ ที่เพียงพอต่อจำนวนนิสิต มีการจัดการห้องเรียน และห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมตามลักษณะการใช้งานที่เหมาะสม และมีการจัดทำอาคารเรียน อาคารสถานที่ พร้อมสำหรับการใช้งาน ทั้งนี้เป็นเพราะภาควิชาการพัฒนามนุษย์และชุมชนให้ความสำคัญกับการจัดให้มีโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อใช้ในกิจกรรมในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและบางครั้งมีการใช้สถานที่เพื่อ

บริการวิชาการแก่บุคคลภายนอกด้วย ส่งผลให้ความพึงพอใจด้านอาคารและสถานที่ โดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ที่เสนอว่าอาคารและสถานที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ช่วยอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยตรง การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่จึงมีความสำคัญและต้องหมั่นตรวจสอบมาตรฐานอาคาร ตรวจสอบการใช้อาคาร การใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการอยู่เสมอ และต้องจัดซื้อ จัดหา ซ่อมแซมบำรุงรักษาให้ใช้งานได้เป็นปกติเป็นประจำ

ด้านความปลอดภัย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ภายในฟาร์มมีกล้องวงจรปิดในการตรวจสอบความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง อาจารย์มีการสาธิตวิธีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการทำงาน และภายในฟาร์มมีระบบป้องกัน เซฟตี้คัท หรือตัวตัดกระแสไฟฟ้าเมื่อเกิดไฟรั่ว ไฟช็อต ทั้งนี้เป็นเพราะในภาควิชาการพัฒนาศึกษาพยาบาลมนุษยและชุมชนให้ความสำคัญกับการรักษาความปลอดภัยของนิสิต ส่งผลให้ความพึงพอใจด้านความปลอดภัย โดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2549) ที่เน้นให้เห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย ขจัดสิ่งที่เป็นภัยแก่ผู้เรียน การจัดทำมาตรการรักษาความปลอดภัย และการจัดทำมาตรการป้องกันอันตราย อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังสะท้อนว่า นิสิตมีความพึงพอใจด้านระบบสัญญาณไฟ สัญญาณกริ่ง เพื่อเตือนความไม่ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน และระบบไฟฟ้าทั้งภายในและภายนอกอาคารสถานที่ที่เพียงพอมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด จึงสมควรนำไปพิจารณาปรับปรุงในการติดไฟและสัญญาณกริ่งเพิ่มเติมเพื่อรักษาความปลอดภัยและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่นิสิตในอนาคต

ด้านการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีการจัดกิจกรรมให้นิสิตได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เช่น การไปดูฟาร์มไก่ หมู วัว และฟาร์มกล้วยไม้ ทั้งนี้เป็นเพราะภาควิชาการพัฒนาศึกษาพยาบาลมนุษยและชุมชนให้ความสำคัญกับเนื้อหาการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริมทั้งในและนอกห้องเรียน โดยส่งเสริมให้นิสิตได้พัฒนาทักษะในการเรียนด้วยตนเองตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning) ตามแนวคิดของ Marquardt (1999) ส่งผลให้ความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนของสถานศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ คือ ภาควิชาการพัฒนาศึกษาพยาบาลมนุษยและชุมชนมีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ เช่น พิธีไหว้ครู พิธีบายศรี อาจารย์มีกิจกรรมส่งเสริมให้นิสิตมีความรัก ความสามัคคีระหว่างนิสิตในภาควิชาการพัฒนาศึกษาพยาบาลมนุษยและชุมชน เช่น กิจกรรมบวมฟาร์ม อาจารย์ผู้สอนยิ้มแย้มแจ่มใสสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนส่งผลให้นิสิตเรียนอย่างมีความสุข และ คณะกรรมการบริหารฟาร์มมีการวางแผนงานให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงานฟาร์ม ทั้งนี้เป็นเพราะในฟาร์มให้ความสำคัญในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ ความสามัคคีระหว่างอาจารย์กับนิสิต ส่งผลให้ความพึงพอใจต่อด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับวราภา

โพธิ์สุ (2561) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านปฏิสัมพันธ์ของบุคคล ที่อยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างบุคคลและสถานศึกษา ทำให้เป็นองค์กรที่มีชีวิต ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งมีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน จึงควรทำความเข้าใจในพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของบุคคลเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ทั้งระดับปัจเจกบุคคลและระดับกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน และคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ สามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางส่งเสริมและพัฒนาปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านภูมิทัศน์ เช่น การมีถังขยะไว้ตามจุดต่าง ๆ ด้านอาคารและสถานที่ เช่น การมีที่นั่งพักผ่อน ด้านความปลอดภัย เช่น การมีระบบสัญญาณไฟเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ด้านการเรียนการสอน เช่น การมีกิจกรรมเสริมเพื่อพัฒนานิสิตทางด้านจิตใจและสติปัญญา และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น นิสิตมีการยอมรับและตักเตือนระหว่างนิสิตด้วยกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในฟาร์มนิสิตสาขาเกษตรและสิ่งแวดล้อมศึกษาเท่านั้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรขยายผลการศึกษาไปสู่ระดับคณะหรือวิทยาเขต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *คู่มือข้อปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จุฑารัตน์ ทองทิพย์. (2549). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นรา สมประสงค์ และคณะ. (2546). "การบริหารสภาพแวดล้อมสถานศึกษา." *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการสถานศึกษาหน่วยที่ 8 ถึง 10*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49-53
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรปภา โพธิ์สุ. (2556). *การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกระดี สังกัดเทศบาลตำบลบางกระดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์สาขาบริหารการศึกษา, วิทยาลัยทองสุข)*.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *มาตรฐานการเรียนรู้รวมเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2555*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- Marquardt M.J. (1999). *Action learning in action: Transforming problems and people for world-class organization learning*. Palo Alto: Davies-Black.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York : Harper and Row Publications.

Translated Thai References

- Jutharat Thongthip. (2006). *A Study of the Management of Environment Conducive to Learning Management at Armed Forces Academies Preparatory School*. Master of Education's Independent Study, Educational Administration, Srinakharinwirot University.
- Ministry of Education. (2006). *Manual of Practice and Safety Measures in Schools*. Bangkok: The Express Transportation Organization of Thailand Press.
- Nara Somprasong et al. (2000). "School Environmental Management." *School Management Course Handout, Unit 8 – 10*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University.
- National Education Act of B.E. 2562 (Fourth Amendment). (2019). *Royal Thai Government Gazette*. Vol. 136 No. 57 A, 49-53.
- Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. (2012). *Inclusive Education Standards for Internal Quality Assurance B.E. 2555*. Bangkok: Ministry of Education.
- Pimpan Dechakup. (2015). *Learning Management in the 21st Century*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Worapapha Posu. (2013). *The Environmental Management of Bangkadi Municipality Kindergarten, Bangkadi Town Municipality, Mueang Pathum Thani District, Pathum Thani Province* (Master of Education's Thesis, Educational Administration, Thongsuk College).